

با یک مقاله رد شده چه باید کرد؟

What Shall Do with a Rejected Manuscript?

محسن رضائیان^۱

M. Rezaeian

بهترین لحظه برای یک سردبیر، زمانی است که وی نامه پذیرش یک مقاله را امضاء می‌نماید. این نکته به این معنی است که از یک طرف تمامی زحمات، تلاش و بودجه‌ای که پژوهشگران برای انجام کار تحقیقاتی خود و نگارش مقاله حاصل از آن صرف نموده‌اند، بالاخره به نتیجه رسیده است. از طرف دیگر نیز، تمام زحمات تیم سردبیری، کارشناسان و داوران مجله در بررسی و تصحیح همان مقاله بالاخره به بار نشست و به زودی اعضای جامعه علمی، نتیجه این همه کار صادقانه را در قالب انتشار یک مقاله تحقیقی شاهد خواهند بود.

اما بدترین لحظه برای یک سردبیر، زمانی نیست که وی نامه عدم پذیرش یک مقاله را امضاء می‌کند! دلیل این کار هم کاملاً مشخص است، چرا که امضاء نامه عدم پذیرش یک مقاله به معنی آن نیست که تمامی زحمات، تلاش و بودجه‌ای که در پاراگراف پیشین به آن اشاره گردید از بین رفته است، بلکه به معنی آن است که با توجه به شرایط موجود، مقاله مورد نظر مناسب چاپ در مجله مربوطه نمی‌باشد. بنابراین، مقاله ممکن است پس از انجام تصحیحاتی در یک مجله مناسب دیگر به چاپ برسد.

شواهد موجود نشان می‌دهد که ۶۲٪ مقالات چاپ شده در تاریخچه بررسی خود، حداقل سابقه یک بار رد شدن را داشته‌اند [۱]. همچنین، جمع‌بندی نتایج برخی از مطالعات دیگر نشان می‌دهد که حداقل ۵۰٪ مقالات رد شده توسط برخی از نشریات، ظرف دو سال آینده در مجلات دیگر به چاپ رسیده‌اند [۲]. نتایج مطالعه‌ای که راقم این سطور و همکاران درباره مقالات رد شده در بررسی اولیه مجله علمی دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان به عمل آورده است نیز نشان می‌دهد که تقریباً ۳۰٪ این مقالات در مجلات دیگر به چاپ رسیده‌اند [۳].

۱- استاد گروه آموزشی پزشکی اجتماعی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان

تلفن: ۰۳۹۱-۵۲۳۴۰۰۳، دورنگار: ۰۳۹۱-۵۲۲۵۲۰۹، پست الکترونیکی: moeygmr2@yahoo.co.uk

از همین رو، نویسندگانی که نامه عدم پذیرش یک مقاله را دریافت می‌نمایند، اگرچه ممکن است دچار یأس و ناامیدی گردند، اما باید بدانند این به معنای پایان راه نیست. در صورتی که مطالعه آنها از متدولوژی مناسبی برخوردار باشد می‌توانند به چاپ مقاله خود در یک مجله دیگر امیدوار باشند.

به نظر می‌رسد که و به طور کلی می‌توان دلایل عدم پذیرش یک مقاله را در یکی از سه گروه زیر طبقه‌بندی کرد:

- ۱- طرح مطالعه از متدولوژی مناسبی برخوردار نبوده و بنابراین، امکان تصحیح و چاپ مقاله وجود ندارد.
- ۲- مقاله ارسالی در حوزه تخصصی و یا مورد علاقه مجله قرار نداشته و یا فرمت مجله در نگارش مقاله رعایت نشده است.

۳- نویسندگان در بازنگری خود نتوانسته‌اند که تمامی نظرات داوران را تأمین نمایند.

همانطور که ذکر گردید تنها مقالاتی که به دلیل اول رد می‌شوند از امکان چاپ در یک نشریه معتبر دیگر برخوردار نخواهند بود، اما مقالاتی که به دلایل دوم و سوم رد می‌شوند ممکن است از احتمال چاپ در سایر مجلات معتبر برخوردار گردند. این احتمال وقتی قوی‌تر می‌گردد که نویسندگان این مقالات با در نظر گرفتن نظرات داوران و همچنین با انتخاب یک مجله مناسب و رعایت دقیق دستورالعمل نویسندگان آن مجله، مقاله خود را به دقت مورد بازنگری قرار داده و در اولین فرصت ممکن آن را برای بررسی، به مجله مورد نظر ارسال نمایند.

References

- [1] Hall SA, Wilcox AJ. The fate of epidemiologic manuscript: a study of papers submitted to Epidemiology. 2007; 18: 262-5.
- [2] Wolley KL, Barron JP. Handling manuscript rejection: insight from evidence and experience. *Chest* 2009; 135(2): 573-7.
- [3] Rezaeian M, Hadavi M, Besharat F. The fate of rejected articles by Rafsanjan University of Medical Sciences Journal during 2001-2007. *RUMSJ* 2012; 11(5): 417-26 [Farsi].